

Predlog zakonske ureditve proizvajalčeve razširjene odgovornosti (PRO)

Okoljski dan gospodarstva, GZS, 4. junij 2019
Peter Tomše, Direktorat za okolje, Sektor za odpadke
peter.tomse@gov.si

RAZLOGI ZA SPREMEMBE UREDITVE PRO

Zagotovitev:

- poenotenega, boljšega in jasnejšega zakonodajnega okolja,
  - ustreznega institucionalnega okvira za izvajanje PRO,
    - večje učinkovitosti sistemov PRO in
- prenosa zahtev krovne direktive o odpadkih glede minimalnih zahtev za sisteme PRO, v pravni red RS.

**Uveljavitev z novim podpoglavjem ZVO:
„Sistem proizvajalčeve razširjene odgovornosti“**

Sistem PRO

- **Proizvajalcu proizvodov s sedežem v RS je določena obveznost upoštevanja vseh prepovedi, zahtev in drugih pravil ravnanja, da se zagotovi ravnanje z odpadki iz proizvodov ter vseh obveznosti, določenih v okviru sistema PRO.**
- **Dodatni ukrepi za večjo učinkovitost sistemov PRO:**
  - obveznost proizvajalca proizvodov s sedežem v RS, pri dajanju proizvodov na trg v drugi državi članici EU,
  - omogočanje imenovanja pooblaščenega zastopnika za izpolnjevanje obveznosti sistema PRO v RS.
- **Vladi je dana pristojnost za določitev proizvodov in proizvajalcev za katere velja PRO.**

Obveznosti proizvajalca, za katerega velja PRO

- **Podrobno opredeljuje obveznosti proizvajalca proizvodov** (zagotavljanje ravnanja z odpadki iz proizvodov, doseganja okoljskih ciljev, informiranja in obveščanja, posredovanja podatkov o proizvodih danih na trg v RS ter zbranih in obdelanih odpadkih iz proizvodov).
- **Vsi proizvajalci istovrstnih proizvodov so skupaj finančno in organizacijsko odgovorni, da se zberejo in obdelajo vsi odpadki iz teh proizvodov**, ki nastanejo na območju RS. Pri tem je **delež obveznosti posameznega proizvajalca v zvezi z odpadki enak deležu proizvodov, ki ga ima pri dajanju proizvodov na trg v RS**.
- Proizvajalec lahko izpolnjuje obveznosti **v obliki skupnega izpolnjevanja obveznosti ali samostojno**. Skupne zahteve: pridobitev dovoljenja, načrt izpolnjevanja obveznosti, računovodsko evidentiranje, kakovost podatkov, zagotovitev finančnega jamstva.
- **Vlada lahko določi:**
  - izpolnjevanje obveznosti PRO samo v okviru skupnega izpolnjevanja obveznosti,
  - manjši obseg administrativnih ukrepov in ravnanj za „male proizvajalce“.

Stroški proizvajalca

- **Proizvajalec v celoti krije stroške** izpolnjevanja njegove obveznosti sistema PRO.
- **Proizvajalec v sorazmernem deležu** z njegovim deležem pri dajanju proizvodov na trg **krije stroške izpolnjevanja obveznosti za vse odpadke iz istovrstnih proizvodov**, ki nastajajo v RS.
- **Vlada lahko določi:**
  - morebitne izjeme glede obsega stroškov in
  - manjši obseg stroškov za “male proizvajalce”
(kadar to zahtevajo ali omogočajo predpisi EU in ob pogoju, da določen del stroškov nosijo povzročitelji odpadkov).

Skupno izpolnjevanje obveznosti

- **Skupno izpolnjevanje obveznosti v imenu proizvajalcev izvaja „Organizacija za skupno izpolnjevanje PRO za odpadke iz teh proizvodov“**
- Določen **način pristopa** proizvajalca k skupnemu izpolnjevanju obveznosti, **ureditev razmerja** med proizvajalcem in organizacijo, **obveznosti proizvajalca do organizacije** in **pravice proizvajalca** v razmerju do organizacije.

Organizacija

- Pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, **ustanovljena z namenom, da za proizvajalce določenih istovrstnih proizvodov zagotavlja skupno izpolnjevanje obveznosti kot nepridobitno dejavnost.**
- **Ustanovijo jo in imajo v lasti le proizvajalci** določenih istovrstnih proizvodov s sedežem v Republiki Sloveniji, izpolnjevanje obveznosti **samo za odpadke iz ene vrste proizvodov.**

Organizacija

- Ne sme opravljati **nobene dejavnosti, ki ni zvezana z izpolnjevanjem obveznosti PRO.**
- **Ustanovitelj ali lastnik ne smeta biti:** oseba ki ravna z odpadki, neposredno ali posredno kapitalsko povezana z osebo, ki ravna z odpadki, neposredno ali posredno kapitalsko povezana z drugo organizacijo.

Obveznosti organizacije

- **Za pridružene proizvajalce** mora zagotavljati **izpolnjevanje njihovih obveznosti** sistema PRO.
- **Izpolnjevanje obveznosti za ravnanje z odpadki iz proizvodov, ki nastanejo na območju Republike Slovenije, mora zagotoviti v deležu, ki je enak vsoti predpisanih deležev** obveznosti posameznih pridruženih proizvajalcev.
- Izpolnjevanje obveznosti mora zagotavljati **v skladu s svojim skupnim načrtom.** Pristojni inšpektor **mora najmanj enkrat letno to preveriti.**

Delovanje organizacije

- **Sklepanje pogodb** s proizvajalci **na enoten način** in pod enakimi pogoji.
- **Zagotoviti mora finančno jamstvo** v skladu s 115. členom ZVO.
- **Zaračunavanje stroškov proizvajalcem na predpisan način.**
- **Morebitni dobiček** mora uporabiti **le za izvajanje dejavnosti in ukrepov za skupno izpolnjevanje obveznosti.**
- **Osebe**, ki zanjo izvajajo zbiranje in obdelavo odpadkov **mora izbirati na podlagi javnega poziva.**
- Vzpostavljen mora imeti **sistem nadzora nad svojim finančnim poslovanjem in kakovostjo podatkov.**
- **Javno mora objavljati** predpisane relevantne informacije **in redno preverjati točnost in pravilnost podatkov** o količini proizvodov danih na trg s strani pridruženih proizvajalcev.
- **Ministrstvu mora enkrat letno poročati o izpolnjevanju obveznosti.**

Dovoljenje za skupno izpolnjevanje obveznosti

- **Organizacija mora imeti dovoljenje ministrstva.**
- **Ministrstvo izda dovoljenje, za obdobje petih let, če ugotovi:**
  - **izpolnjevanje predpisanih pogojev** glede organizacije,
  - **da bo organizacija skupno izpolnjevanje obveznosti zagotavljala za pridružene proizvajalce, ki dajo skupaj na trg najmanj 25 % količine proizvodov danih na trg v RS,**
  - **je skupni načrt izdelan v skladu z zakonom in je z njim zagotovljeno skupno izpolnjevanje obveznosti,**
  - **imajo zbiralci in obdelovalci, ki bodo zagotavljali zbiranje ali obdelavo odpadkov, predpisana dovoljenja,**
  - **ima organizacija predpisane sistema nadzora in zadostna finančna sredstva za izvajanje skupnega načrta.**
- **Organizacija, ki je pridobila dovoljenje mora najkasneje v enem mesecu od njegove izdaje ministrstvu posredovati finančno jamstvo.**
- **Določen način spremembe in odvzema dovoljenja.**

Samostojno izpolnjevanje obveznosti

- **Proizvajalec, ki samostojno izpolnjuje obveznosti, te izpolnjuje v skladu s svojim načrtom, zaradi izpolnjevanja obveznosti mora zagotoviti finančno jamstvo v skladu s 115. členom tega zakona, vzpostavljen mora imeti sistem nadzora nad svojim finančnim poslovanjem in kakovostjo podatkov.**
- **Proizvajalec mora za samostojno izpolnjevanje obveznosti imeti dovoljenje.**

Računovodsko evidentiranje, revizija in kakovost podatkov

- **Organizacija ali proizvajalec, ki samostojno izpolnjuje obveznosti mora zagotoviti predpisani sistem nadzora nad finančnim poslovanjem in kakovostjo podatkov.**

Koordinacijsko telo

- **Pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki usklajuje izpolnjevanje obveznosti organizacij in proizvajalcev, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti. Izpolnjevanje lahko usklajuje le za odpadke iz istovrstnih proizvodov, za isto vrsto odpadkov iz proizvodov pa lahko izpolnjevanje obveznosti usklajuje samo eno koordinacijsko telo.**
- **Usklajevanje izpolnjevanja obveznosti obsega določanje deležev obveznosti in razporejanje obveznosti med organizacijami in proizvajalci, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti.**
- **Koordinacijsko telo ustanovijo ali se o njem dogovorijo organizacije in proizvajalci, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti, ki tudi nosijo stroške njegovega delovanja.**
- **Koordinacijsko telo morajo ustanoviti oziroma se o njemu dogovoriti v enem mesecu po pozivu ministrstva. Če to ne storijo, ministrstvo na podlagi javnega poziva imenujejo neodvisno osebo, ki bo na njihove stroške opravljala naloge koordinacijskega telesa.**
- **Organizacije in proizvajalci, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti, za odpadke iz istovrstnih proizvodov morajo imeti s koordinacijskim telesom pogodbo.**

Naloge koordinacijskega telesa

- **Določanje deležev obveznosti in razporejanje izpolnjevanja obveznosti med organizacijami in proizvajalci, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti (z uporabo podatkov iz Informacijskega sistema o PRO).**
- **Za usklajevanje obveznosti mora imeti komunikacijsko povezavo z IJS in povzročitelji in imetniki odpadkov** iz proizvodov, ki niso komunalni odpadki.
- **Sodelovanje z organizacijami in proizvajalci**, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti **pri identifikaciji proizvajalcev, ki niso vpisani v register proizvajalcev.**
- **Prispevati k mirnemu reševanju sporov** med udeleženci in sodelovati z ministrstvom in pristojnim inšpektoratom.
- **Pri izvajanju nalog mora skrbeti za doseganje skupnega interesa, neodvisno od interesov posamične organizacije ali posamičnega proizvajalca**, ki samostojno izpolnjuje obveznosti in **zagotavljati enakopravno obravnavo vseh.**

Vpis v register

- **Proizvajalec**, s sedežem v Republiki Sloveniji, in **pooblaščen** zastopnik **morata biti vpisana v register proizvajalcev**, za katere velja PRO.
- **Register je del informacijskega sistema o PRO**, vpis v register s pridobitvijo uporabniške pravice do dostopa.
- **Podatki**: o proizvajalcu, proizvodih, ki jih daje na trg in načinu izpolnjevanja obveznosti PRO.

Informacijski sistem o PRO

- **Vodi in vzdržuje ga ministrstvo.**
- **Zagotavlja:**
  - **elektronsko podporo za poročanje** o proizvodih danih na trg, zbranih in obdelanih odpadkih,
  - koordinacijskemu telesu **podatke za izpolnjevanje obveznosti.**
- **Podatke v informacijski sistem pošiljata organizacija in proizvajalec**, ki samostojno izpolnjuje obveznosti.

Spremljanje izvajanja sistema ROP

- **Ministrstvo obdeluje in uporablja podatke iz informacijskega sistema za: spremljanje izpolnjevanja obveznosti proizvajalcev, zlasti z vidika doseganja okoljskih ciljev, nadzor nad izvajanjem obveznosti PRO v skladu z zakonom in obveznosti poročanja EU.**
- **in enkrat letno objavi poročilo o izvajanju sistema PRO.**

Svet za PRO

- **Za izmenjavo mnenj o sistemu PRO ga ustanovi minister. Sestavljajo ga predstavniki proizvajalcev, občin, oseb, ki izvajajo ravnanje z odpadki iz proizvodov ali se ukvarjajo s ponovno uporabo in popravili in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva okolja in varstva potrošnikov.**

„157. člen – drugi ukrepi inšpektorjev“

- **Pristojni inšpektor ima v zvezi z ugotovitvami kršitev glede izpolnjevanje obveznosti sistema PRO pravico in dolžnost:**
- odrediti odpravo nepravilnosti,
  - odrediti izvedbo ukrepov za izpolnjevanje obveznosti,
  - predlagati ministrstvu odvzem dovoljenja.

Delovanje novega sistema v celoti je predvideno s 1. 1. 2022

(potrebno ustrezno spremeniti podzakonske predpise, vzpostaviti informacijski sistem, omogočiti pridobitev dovoljenj organizacijam in proizvajalcem, ki samostojno izpolnjujejo obveznosti,..)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Hvala za pozornost!

peter.tomse@gov.si